

שבת לה'

התעוררות לעסק התורה בשבת קודש | מאמרים

קבלה ליום הדין – חיזוק בלימוד התורה בשישי-שבת (מתוך שיחת הגראמ"מ שך זצ"ל)

"שואלים אותי בחורים – 'מה עם העבר? מה עושים עם העבר??' אך באמת יש לשכוח מהעבר, רק לקבל מכאן ולהבא! ולא לקבל על הכל, כי אם יקבל הכל – לא יקיים כלום! אלא רק ייקח פרט אחד שיכול לקיים, לקבל דבר שבוודאי יכול לקיים – וזה יביא אותו לדברים נוספים..."

כל אחד ואחד יודע במה שהוא פרוץ מאד, ויקבל על עצמו דבר אחד שיכול לקיים! לא לומר 'אשמנו בגדנו...' ולחשוב שמקבל על הכל, כי הוא לא יוכל לעמוד בזה, שאז ירגיש שאינו יכול לקיים את הכל, וממילא לא יעשה כלל... והדרך היא – שאמנם תתחרט על הכל, אך תקבל רק פרט מסוים לקיים בדיוק!

כגון, שאם אתה יודע שביום שישי אינך לומד – תקבל על עצמך שביום שישי אתה חייב לבוא לישיבה, ואם בשבת קודש אינך לומד – תקבל שבשבת אתה מוכרח להיות בסדר, ואת זה אפשר לקיים! (מתקנת מוסר ח"ג עמ' עסד).

לימוד בעיון בשבת

"ראיתי להרב היעב"ץ בסידורו, שתלמיד חכם העוסק בעיון בשבת – הרי הוא מחלל שבת, ומייתי ראייה ממ"ש בפרק כל כתבי (שנת קט): 'רבי זירא כי הוה חזי זוזא דרבנן אמר לא תחלוניה'.

ועם האדון הסליחה, שכוונת הש"ס היא – שעל ידי כן היו נמנעים מלכבד את השבת, וכמו שפירש רש"י, ולא שנא אם היו גורסים או מעיינים, אבל התלמיד חכם המענג את השבת באכילה ושתייה, קודם חצות עד שלא יסעוד, או אחר שכבר סעד – יוכל לעיין ולפלפל, הס כי לא להזכיר שהוא מחלל שבת, ח"ו, ואין ראייה כלל מהש"ס.

ובעיר גדולה לא-לזהים 'קושטנדינה' רבתי, בזמן גדולי הדור, היו באיזה מקומות קובעים ישיבה בש"ס, ומפלפלים ביום שבת קודם חצות כמה תלמידי חכמים שבכפר ההוא, ושמענו, כי הן עד היום כה יעשו.

וכן בעיר הקודש 'ירושלים' ת"ו לימים ראשונים, בישיבת הרב 'פרי חדש', אבותינו סיפרו לנו – שהיו מפלפלים בעומקא דדינא בערב, וכן ראיתי שנהגו אחריו ראשי הישיבה הנז' הרבנים זיכרונם לברכה וסייעתם – שהיו מפלפלים בספיקא דדינא כפעם בפעם.

וכבר כתב הר"ן בפרק אף על פי (כתובות סא: סוד"ה עונה), דהטעם שלא הזכיר התנא עונת תלמידי חכמים, כי לפעמים יתחדש עליהם בתלמודם, וצריכים לנדר שיהיה מעיניהם ולטרוח בתלמודם, עיי"ש, ובש"ס (סס סג:) מפורש דעונת תלמידי חכמים מערב שבת לערב שבת.

ואולם, אם התלמיד חכם ביום השבת אינו רוצה לטרוח בלימוד בעיון ופלפול, ולומד מידי דדרשא או גירסא וכיוצא בזה – שפיר דמי". (מחזיק ברכה להחיד"א או"ח סי' נל).

בשבת חוזרים על הלימוד של כל השבוע

"אמר רב תנחום בר חנילאי, לעולם ישלש אדם שנותיו – שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד, מי ידע איניש כמה חי, כי קאמרינן ביומיי". (ע"ז יט:).

"ביומי – כלומר בימי השבוע, ששני ימים מן השבוע ילמוד מקרא, ויום ג' ויום ד' משנה, ויום ה' ויום ו' תלמוד, ובשבת ישנה כל מה שלמד בכל ימי השבוע". (נימוק"י סס).

נתרם לעילוי נשמת

מרת פלורה בת חנה ע"ה
נלב"ע כ"ט אב תשנ"ח

רבינו שמואל בהגרש"ז אויערבאך זצוק"ל
נלב"ע ט' אדר תשע"ח

ר' משה בן עישה ז"ל
נלב"ע כ"ט תשרי תשפ"א

שבת לה'

התעוררות לעסק התורה בשבת קודש | עובדות

לומד שעות רבות קודם הקידוש

על רבה של 'קוויגלוב' וראש ישיבת חכמי לובלין – הג"ר אריה צבי פרומר זצ"ל מסופר, כי לאחר תפילת ערבית של ליל שבת, היה לומד בפומבי ובקול את מאמר הזוהר הק' שלפני הקידוש, בעיון ובהתעמקות רבה... לימוד זה היה נמשך במשך שעות רבות!! ופעמים שהיה מסתיים לימוד זה בשעות הבוקר המוקדמות!!! ורק אז, קידש רבי אריה צבי על היין בקול גדול – שעורר את תלמידי הישיבה משנתם...

'אני למדתי שבעים שנה, ואילו אחרים רק חמישים...'

בהזדמנות נדירה, שח הגראמ"מ שך זצ"ל, מדוע – לדעתו – הוא הפך ברבות הימים להיות ראש ישיבת 'פוניבז', ולא אחד אחר מחבריו, וכה היו דבריו: 'אני למדתי שבעים שנה תורה, ואילו חברי למדו רק חמישים שנה...'

כוונתו הייתה, שבמהלך שבעים שנות חייו למד הוא שבעה ימים בשבוע, ואילו חבריו באותם שנים למדו רק חמישה ימים בשבוע... ובניצול ימי שישי ושבת ללימוד התורה בלא שום רפיון – הרי שהספיק הוא ללמוד עוד עשרים שנה!!

'וחטאו על שהיה מדבר דברי חול בשבת...'

כה דברי הג"ר אליהו לואנץ אשכנזי זצ"ל – הנודע בשם 'דבי אליהו בעל שם': 'שמעתי מהמקובל הא-לוהי שארי מהר"ר יחיאל לוריא, שבא אחד – זה כמו עשרים ושבע שנים – הנה (ק"ק 'זורמייסא') מצפת תוב"ב, ומקושש עצים היה, וחטאו על שהיה מדבר דיבורי חול בשבת קודש, ועל כן היה נזהר שלא לדבר שום דבר חול בשבת קודש, זולתי בדברי תורה.'

יושב בשונה בקול נעים וערב כל הליל שבת בחושך

כתב הג"ר איצ'לה בלאזר זצ"ל – על מו"ר הג"ר ישראל סלנטר זצ"ל: 'רק את זה שמעתי באוזני, כי פעם אחת הייתי מתארח עימו במקום אחד בשבת קודש, וזה היה בחורף בימי חודש טבת, והאדמו"ר זצ"ל היה ישן בחדרו, ואנוכי בחדר הסמוך.'

על פי סיבה כבה הנר בחדרו, ורק אור הגאז האיר מבחוץ מבעד החלון, והאדמו"ר ניעור בחצי הלילה, וישב על הכיסא אצל החלון, והתחיל ללמוד בעל פה בגמ' בבא בתרא דף עט בסוגיא ד'מועלין בהן ובמה שבתוכן וכו', ולמד כסדר את דברי הגמרא וחזר על דברי התוס'... וכה היה יושב על מקום אחד, ושונה בקול ערב ונעים כמעט עד אור הבוקר...'

במשך כל הסעודה הוא מסתכל ברמב"ם...

סיפר הר"ר שלמה הופמן ז"ל: 'בשנת תשי"י, נולד להגאון רבי איסר זלמן מלצר הנ"ל הראשון – הנכד של בנו רבי צבי יהודה מלצר, ושמחת הברית הייתה ביום שישי בעיר 'רחובות' ב'ישיבת הדרום'... חתנו של רבי איסר זלמן – רבי אהרון קוטלר – בדיוק ביקר אז בארץ ישראל, וכך קרה שהשתתפו גם הסבא וגם הדוד בברית ב'רחובות'... אולם רבי איסר זלמן לא נשאר שם לסעודה – וחזר לעירו 'ירושלים' לשבת קודש, אך רבי אהרון נשאר ב'רחובות' לסעוד את סעודות השבת...'

כך קרה, שהזמינו אותי לסעוד בליל שבת לאכול יחד עם רבי אהרון קוטלר... כולם ישבו על יד השולחן ודיברו יחד, ואילו רבי אהרון החזיק בידיו ספר רמב"ם, וכך במשך כל הסעודה הוא מסתכל ומעיין ברמב"ם... ומידי פעם – רבי אהרון הרים את עיניו מהרמב"ם, וזרק מילה אחת...'

נתרם לעילוי נשמת

מרת פלורה בת חנה ע"ה
נלב"ע כ"ט אב תשנ"ח

רבינו שמואל בהגרש"ז אויערבאך זצוק"ל
נלב"ע ט' אדר תשע"ח

ר' משה בן עישה ז"ל
נלב"ע כ"ט תשרי תשפ"א